

Tulajdonosi nyilatkozat,
állapotfelmérés és tényfeltárás

ahogy a felszámolók látják

Hivatkozott jogszabályok

- 1991. évi XLIX. Törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról (Cstv.)
- 106/1995.(IX.8.) Korm.r. a felszámolási eljárás és a végelszámolás környezet- és természetvédelmi követelményeiről

1. Vezető tisztségviselő kötelezettségei a felszámolási eljárás során

- Az adós társaság vezető tisztségviselője 15 napon belül köteles környezetvédelmi nyilatkozat tenni a felszámolónak és a felszámoló útján a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak az adóst érintő
 - Környezetvédelmi kárról, teherről,
 - amely bírságfizetési vagy egyéb fizetési kötelezettséggel,
 - költséget okozó kárelhárítási költséggel jár.[Cstv. 31.§ (1) bek. c) pont]
- A társaság felszámolás előtti tevékenységéről a felszámoló kérésére tájékoztatást adni. [Cstv. 31.§ (1) bek. g) pont]

Környezetvédelmi nyilatkozat

- Környezetvédelmi hatóság illetékessége
Székhely és
Telephely szerinti
- A környezetvédelmi nyilatkozat formai és tartalmi követelményeit a 106/1995. (IX.8.) Korm.r. 1. sz. melléklete tartalmazza

Környezetvédelmi nyilatkozat tartalma

- Adós cég adatai (székhely, telephely megnevezése, KSH szám)
- Telephely(ek) adatai, állapota
- Közös használat esetén további használók adatai
- Nyilatkozattétel időpontjában, vagy az azt megelőző 10 éven belül saját, vagy jogelőd által folytatott tevékenység, TEÁOR szerinti megjelöléssel, valamint alkalmazott technológiák, berendezések
- Telephelyre vonatkozó korlátozások (pl. örökségvédelmi, zajvédelmi, természetvédelmi oltalom, stb.)

Környezetvédelmi nyilatkozat tartalma

- Környezetvédelmi megbízott alkalmazásáról nyilatkozat
- Környezetvédelmi polgári peres eljárásban érintett-e vagy a megelőző 5 éven belül érintett volt-e az adós?
- Környezeti állapot részletes jellemzése
 - Levegőszennyezési adatok
 - Vizek igénybevétele, terhelése
 - Hulladékkezelés, tárolás
 - Veszélyes anyag, alapanyag kezelés és tárolás
 - Zaj és egyéb fizikai tényezők

Környezetvédelmi nyilatkozat tartalma

- Talajvédelem
- Erdővagyon-védelem
- Természetvédelem
- Környezeti állapot részletes jellemzőinek az összefoglalása, a telephelyet terhelő , vagy onnan eredő károk megjelölése, vagy a tevékenység beszüntetésével jelentkező károk bemutatása
- Kármegelőzés, kárelhárítás teendői költségtervvel ellátva

Problémák a felszámolási eljárás során

- Minden adósnak ugyanazt a nyilatkozatot szükséges kitölteni függetlenül az általa végzett tevékenységtől és a szervezet méretétől
- Gyakran a felszámolótól várják el a hatóságok információ hiányában is, hogy tegyen eleget a környezetvédelmi nyilatkozattételi kötelezettségnek, ha a vezető tisztségviselő nem teszi meg
- Nem jelentkezik, nem érhető el a vezető tisztségviselő
- Nincs fedezet, nem elegendő a rendelkezésre álló pénzeszköz az állapotfelmérés, kárelhárítás költségeire
- Nincs megfelelő megoldás a kárelhárításra
- Zálogjoggal, végrehajtási joggal biztosított ingatlan értékesítése során legfeljebb állagmegóvási költségként vonható le a kárelhárítás költsége

2. Felszámoló környezetvédelmi feladatai

- A felszámoló a felszámolási eljárás alatt köteles gondoskodni:
- az adós vagyonának megóvásáról, megőrzéséről,
- mezőgazdaságilag művelhető földek termőképességének fenntartásáról, az engedély nélkül más célra hasznosított termőföld eredeti állapotba történő helyreállításáról,
- erdőfelújítási és erdőállomány nevelési munkák elvégzéséről,
- környezetvédelmi, természetvédelmi és műemlékvédelmi követelmények betartásáról,
- a felszámolás kezdő időpontját megelőző időszakból eredő, bizonyított környezeti károsodások, környezeti terhek olyan rendezéséről, amely az eljárás során a környezeti károsodások, illetve terhek elhárítását, megszüntetését, illetve a vagyontárgyaknak a környezeti terhekkal történő értékesítését is jelenti. Cstv. 48. (3) bek.

Környezetvédelmi állapotvizsgálat

- Az adóst – lényegében a felszámolót - kötelezi a környezetvédelmi felügyelőség az állapotvizsgálat elvégzésére, ha a
 - Telephelyen 20 évre visszamenőleg olyan tevékenység folyt, melyhez környezetvédelmi engedély, környezethasználati engedély, vagy hulladékkezelési engedély volt szükséges
 - Nyilatkozatból vagy egyéb iratból jelentős környezetkárosodás vagy környezetveszélyeztetés állapítható meg
- A környezetvédelmi állapotvizsgálat formai és tartalmi követelményeit a 106/1995. (IX.8.) Korm. r. 2. melléklete határozza meg

Felszámoló eljárása a környezetvédelmi nyilatkozatot követően

- Ha állapotvizsgálatra nem kötelezi a hatóság az adóst, akkor részben vagy egészben felmenti a további kötelezettség alól, vagy ha 60 napon belül válasz nem érkezik, az is mentesülést jelent.
- Ha állapotvizsgálatra kötelezik az adóst, akkor sem közbenső, sem zárómérleg nem készíthető jóváhagyott állapotvizsgálat nélkül.
Állapotvizsgálat elkészítésének határideje: 60-150 nap

Felszámoló eljárása a környezetvédelmi nyilatkozatot követően

- Nyilatkozat és állapotvizsgálat alapján kötelezés teljesítése 2 éven belül :
 - ❖ Külső vállalkozó végzi el szerződés keretében
 - ❖ Környezeti teherrel történő értékesítés , mely során a vevő átvállalja a környezetvédelmi terhet
 - ❖ Vagyontárgyhoz fűződő környezetvédelmi teher a zárómérleg vagyonfelosztási javaslata alapján az arányos költségfedezet biztosításával a hitelező, vagy a tulajdonos, illetve az állam viseli és a szóban forgó vagyontárgy tulajdonosává válik a felszámolási eljárás befejezésével.

Kárelhárítás külső vállalkozóval

- Szerződéskötés szakcéggel
- Szerződés hatálybalépése előtt környezetvédelmi, érintettség esetén vízügyi hatóságnak meg kell küldeni véleményezésre, határidő: 30 nap
 - Fő szempont: a teherrel arányos költségfedezet kizárólag a kárelhárítást szolgálja
 - Biztosíték nyújtása
- A szakcég a feladat elvégzésére hatósági határozattal kötelezhető

Kárelhárítási kötelezettség átvállalásával történő értékesítés

- A pályázati felhívást és az árverési hirdetmény tervezetét előzetesen meg kell küldeni az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszternek
- aki megkeresi a környezetvédelmi minisztert szakmai állásfoglalásért
- a hirdetményben fel kell tüntetni a környezetvédelmi teher és a hivatkozott hozzájárulás megadásának tényét
- értékesítés esetén a tulajdoni lapon feltünteti a környezetvédelmi hatóság megkeresésére a környezeti terhet feljegyzi a földhivatal
- teljesítés esetén a törlésről is rendelkezik

Közbenső mérleghez kapcsolódó felszámoló feladatok környezetvédelmi kár esetén

- A közbenső mérleg bíróság előtti benyújtása előtt a környezetvédelmi hatóságnak, valamint a kár jellegétől függően a vízügyi hatóságnak meg kell küldeni a közbenső mérleget és mellékleteit.
- A véleményezési határidő 30 nap.
- A közbenső mérleg kötelező tartalmi eleme a kárelhárítás költsége és az annak fedezetére képzett tartalék, a már kifizetett és a még kifizetésre váró költségek ismertetése.

Zárómérleg vagyonfelosztási javaslattal környezeti teherrel történő tulajdonszerzés

- A felszámoló a felszámolás befejezése előtt tájékoztatja a telephely szerint illetékes környezetvédelmi hatóságot, a kár jellegétől függően a vízügyi hatóságot is az elvégzett kárelhárításról, a még fennálló teendőkről, azok költségéről, valamint a szerződő féltől kapott biztosításokról.
- Amennyiben a felszámoló az adós vagyonát a hitelezők, vagy a magyar állam részére kívánja a felszámolási zárómérleg vagyonfelosztási javaslatában felosztani, úgy 30 napos véleményezési határidővel meg kell küldeni a környezetvédelmi, szükséghez képest a vízügyi hatóságnak.

Egyszerűsített felszámolási eljárás során a környezetvédelmi kár kérdése

Egyszerűsített felszámolási eljárást kell a felszámolónak kezdeményeznie, ha nincs fedezet

- a környezeti állapotvizsgálat, vagy
- a kármentesítés elvégzésére.

A zárás előkészítése során tájékoztatást kell adnia a

- környezetvédelmi nyilatkozatról,
- állapotvizsgálatról,
- azok hatósági elbírálásáról,
- a felosztott vagyontárgyat terhelő környezetvédelmi teherről,
- az el nem végzett kárelhárítás esetén a környezetvédelmi hatóságnak 15 napos véleményezési joga van.

Nehézségek a környezetvédelmi teher esetén a felszámolási eljárás során

- A felszámolásra kerülő társaságok közel 90 %-a egyszerűsített felszámolási eljárással zárul, így fedezet döntő többségében nem áll rendelkezésre,
- valamint sok esetben nem érhető el a képviselő, vagy nem tárja fel a valós helyzetet.
- A kárfelemelés is gyakran rendkívüli nehézséget okoz.
- Minden ügy egyedi, eltérő problémákkal szembesül a felszámoló, fontos az adóssal, hitelezőkkel, hatóságokkal történő egyeztetés.
- A környezeti teherrel rendelkező vagyonelemet a felszámolási eljárás zárásakor jellemzően sem a hitelezők, sem a tulajdonosok nem fogadják el, visszautasítják.
- Komoly problémát okoz a visszautasított – környezeti kárral terhelt – vagyonelem felosztása esetén követendő eljárás.

Az állami felszámoló által végzett felszámolások speciális környezetvédelmi szabályai

Cstv. 67. §

- **(9b)** Ha az adós gazdálkodó szervezet környezetkárosításért vagy környezetveszélyeztetésért való felelősségét megállapították, vagy környezetet veszélyeztető tevékenységet folytat, az állami felszámoló az adós vagyont a további környezetkárosodás megelőzését is szem előtt tartva, az adós tevékenységének folytatásához fűződő közérdeket is figyelembe véve kezeli.
- **(9c)** Az adós vagyonának értékesítésekor az értékesítési pályázati feltételeket - a környezetvédelmi hatóság bevonásával - az állami felszámoló oly módon alakítja ki, hogy az adós vagyona működő üzemként olyan szakmai befektetőnek kerüljön értékesítésre, aki biztosítja a környezeti kárelhárítást, illetve a további környezetveszélyeztetés megelőzésének feltételeit is. Az állami felszámolónak meg kell kísérelnie az ingatlan- és ingó vagyont, valamint az ezek hasznosításával összefüggő immateriális javakat működő üzemként, a forgalomban elérhető legmagasabb áron értékesíteni.
- **(9d)** Ha a (9b) vagy (9c) bekezdésben meghatározott célok érdekében szükséges, az állami felszámoló az adós vagyont nem nyilvánosan, zártkörű pályázattal értékesíti. Az állami felszámoló a nem nyilvános értékesítésre vonatkozó döntése előtt a hitelezői választmány véleményét kéri. Az értékesítés módjához és a pályázati feltételek meghatározásához nincs szükség a hitelezői választmány hozzájárulására. Az állami felszámolónak a nem nyilvános értékesítésre vonatkozó döntése ellen kifogás nem nyújtható be.